

Identificació de l'expedient

Informe relatiu a la proposta d'adquisició de l'obra *Soleil* de Zush de l'any 1968.

Fitxa del bé

Objecte: Pintura
Títol: *Soleil*
Autor: Zush (Albert Porta / Evru)
Datació: 1968
Tècnica: Pintura acrílica i fluorescent sobre fusta
Mesures: 120 x 135 cm

Import total: **20.000,00 € + IVA corresponent**

Antecedents

La Direcció General del Patrimoni Cultural, d'acord amb l'oferta de venda presentada pel senyor Pere Pedrals i Portabella, està interessada en l'adquisició de la pintura *Soleil* de Zush, datat en 1968.

Descripció del bé

Soleil és una pintura acrílica i fluorescent sobre fusta de l'artista Zush, realitzada l'any 1968. Aquesta obra representa de manera excepcional el període eivissenc de l'artista, comprès entre 1968 i 1983. Aquesta etapa és especialment rellevant, ja que, a més de ser una de les més prolífiques i transformadores de la seva trajectòria, coincideix amb el moment en què Zush es va instal·lar a Eivissa i va adoptar la seva identitat artística definitiva.

Durant la seva estada a l'illa, en plena dictadura franquista, Zush es va involucrar en la contracultura vinculada al moviment *hippie* que li va proporcionar un espai propici per a la llibertat d'experimentació pictòrica i conceptual.

L'obra forma part d'una sèrie de pintures realitzades amb llum negra, un recurs molt innovador dins l'art espanyol d'aquell període. Aquestes peces, com *Soleil*, es caracteritzen per una doble lectura visual: sota il·luminació convencional, exhibeixen unes qualitats cromàtiques concretes, però quan s'il·luminen amb llum ultraviolada revelen un segon univers de formes luminescents que transformen completament la percepció de l'obra. Amb una estètica psicodèlica, Zush combina elements orgànics i geomètrics sota un fons blanc esquitxat de taques negres, que contrasta amb figures de colors intensos i zones enfosquides que evocuen experiències perceptives alterades.

Soleil va ser exposada l'any 2022 al Museu d'Art Contemporani d'Eivissa, dins la mostra *Zush a Eivissa*. Aquesta obra destaca, no només per la seva importància dins de la trajectòria de l'artista, sinó també permet establir un diàleg entre les seves

etapes anteriors i posteriors. D'una banda, connecta amb les seves pintures narratives per la reutilització d'elements com la textura de la fusta que recorda aigües en moviment o els núvols orgànics flotants. De l'altra, el títol *Soleil* anticipa l'interès que Zush desenvoluparà posteriorment, un tema recurrent en la seva obra més tardana.

L'artista

Zush (Albert Porta / Evru, Barcelona, 1946) és un artista autodidacta que es defineix a si mateix com a *ArtCienMist*: artista, científic i místic. Des de molt petit va mostrar interès pel dibuix, però el seu contacte amb el món artístic professional es va iniciar l'any 1962, quan va conèixer René Metras, un galerista francès que el va animar a continuar amb la seva creació artística. A partir d'aquest moment, Zush va establir lligams i col·laboracions amb artistes com Jordi Galí i Silvia Gubern, amb els quals posteriorment formaria el Grup del Maduixer. El 1964 va presentar la seva primera obra en l'exposició col·lectiva *Presencias de nuestro tiempo*, a la galeria René Metras.

L'any 1968 va suposar un punt d'inflexió crucial en la seva trajectòria: va realitzar la seva primera exposició individual, titulada *Alucinaciones*, i posteriorment va ser ingressat a l'Hospital Frenopàtic de Barcelona. En aquest període, va adoptar el nom artístic de Zush i va crear un nou univers de ficció anomenat *Evrugo Mental State*, per al qual va inventar un himne, una bandera, un idioma i fins i tot un sistema de relacions diplomàtiques.

Entre 1968 i 1983, Zush va residir a Eivissa, una etapa que es caracteritza per una estètica psicodèlica, desenvolupada mitjançant l'ús de pigments fluorescents i una anarquia formal que va donar lloc a una mitologia personal i singular.

L'any 1975 va obtenir una beca de la Fundació Juan March i J.W. Fulbright per estudiar al Massachusetts Institute of Technology (MIT), on va iniciar la seva exploració de noves tecnologies aplicades a l'art, especialment en la manipulació d'imatges mitjançant processos digitals, aspectes que es reflectiran en la seva producció a partir dels anys vuitanta. Durant aquest període, va participar en exposicions de prestigi internacional, com la Documenta de Kassel (1977), el Museu Guggenheim de Nova York (1980) i el Centre Pompidou de París (1989).

El mateix 1989, Zush va editar el disc *Zush-Tres*, que inclou l'himne nacional del seu estat fictici, i el CD-ROM interactiu *Psicomanauldigital*, que va ser reconegut amb diversos premis, entre ells el guardó de l'Associació de Directors d'Art i Dissenyadors Gràfics (ADG-FAD) l'any 1999.

L'any 2000, el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) va organitzar una retrospectiva dedicada a l'artista. Posteriorment, va abandonar el personatge de Zush per adoptar el nom d'Evru, moment en què va aparèixer també el concepte d'*ArtCienMist*, que definirà aquesta nova etapa artística.

Els anys 2022 i 2023, es va dur a terme l'exposició *Zush a Eivissa* a la Fundació Suñol i al Museu d'Art Contemporani d'Eivissa, respectivament, amb l'objectiu de reivindicar la trajectòria de l'artista durant aquella etapa fonamental que va començar el 1968.

Valoració final

L'interès d'aquesta obra radica en la seva gran innovació tècnica, que destaca de manera singular dins el context de l'art experimental espanyol. A més, conté i sintetitza propis de la trajectòria de Zush. Cal destacar que la representació de Zush a la Col·lecció Nacional és escassa, ja que la major part de les seves obres d'aquest període es troben en col·leccions privades. Amb la incorporació de **Soleil**, es contribuiria significativament a la difusió i preservació de l'obra d'un artista català que ha creat un univers propi, distintiu i plenament reconeixible.

La destinació més indicada per ser dipositada és el Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Sonia Blasco Andaluz

Cap del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles